NN 6/2021 (22.1.2021.), Nacionalni kolektivni ugovor za hrvatske pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi (2021. - 2022.)

KOLEKTIVNI UGOVORI

NACIONALNI KOLEKTIVNI UGOVOR

ZA HRVATSKE POMORCE NA BRODOVIMA U MEĐUNARODNOJ PLOVIDBI (2021. – 2022.)

Ovaj Nacionalni kolektivni ugovor za hrvatske pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi (2021. – 2022.), u daljnjem tekstu »Kolektivni ugovor« zaključen je 30. prosinca 2020. godine, a primjenjuje se od 1. siječnja 2021. godine

između

HRVATSKE UDRUGE BRODARA MARE NOSTRUM, čija je adresa, Avenija V. Holjevca 20, 10200 Zagreb, Hrvatska, u daljnjem tekstu: »Udruga«

i

SINDIKATA POMORACA HRVATSKE, člana Međunarodne federacije transportnih radnika (ITF), čija je adresa Središnjeg ureda, Fiorello La Guardia 13, 51000 Rijeka, Hrvatska, u daljnjem tekstu: »Sindikat«.

Ugovorne strane zaključuju ovaj Kolektivni ugovor u dobroj vjeri radi promicanja i održavanja socijalnog dijaloga i skladnih odnosa između stranaka potpisnica koji se temelji na obostranom uvažavanju interesa i prava.

Značenje izraza

Članak 1.

1. Niže navedeni izrazi za potrebe Kolektivnog ugovora znače:

a) *MLC* znači Konvencija o radu pomoraca usvojena na Glavnoj konferenciji Međunarodne organizacije rada (ILO) održanoj 23. veljače 2006. godine i kako je dopunjena 2014., 2016. i 2018. godine;

b) *Kolektivni ugovor* znači ugovor definiran gore navedenim naslovom, ugovornim stranama i datumom;

c) *ITF Poseban ugovor* znači ugovor zaključen između ITF čije je adresa 49-60 Borough Road, London, UK i članice/poslodavca;

d) *Ugovor o zaposlenju* znači ugovor o zaposlenju kojeg na temelju Kolektivnog ugovora zaključuje poslodavac s pomorcem i koji je izjednačen s pojmom ugovora o radu iz pomorskog zakonika;

e) *Opći dodatak* znači dodatak Kolektivnom ugovoru koji obvezuje sve članice Udruge potpisnice Kolektivnog ugovora i sve poslodavce;

f) *Poseban dodatak* znači dodatak Kolektivnom ugovoru koji obvezuje samo članicu potpisnicu Posebnog dodatka i poslodavca;

g) *pomorac* znači bilo koja osoba koja je zaposlena, uzeta u službu ili koja radi u bilo kojem svojstvu na brodu na koji se primjenjuje ovaj Kolektivni ugovor i MLC;

h) *Članica* znači članicu Udruge koja je zaključila Kolektivni ugovor koji se primjenjuje na članove posade brodova navedenih u Posebnom dodatku (1) – Lista brodova;

i) *Brodovlasnik* je vlasnik broda ili druga organizacija ili osoba, kao što su upravitelj, agent, zakupoprimac broda bez posade, koji su preuzeli takvu odgovornost za upravljanje brodom od vlasnika i koji su, preuzimajući takvu odgovornost, suglasni preuzeti dužnosti i odgovornosti brodovlasnika u skladu s MLC, bez obzira ispunjava li neka druga organizacija ili osoba određene dužnosti ili odgovornosti u ime brodovlasnika;

j) *Brodar* jest fizička ili pravna osoba koja je kao posjednik broda nositelj plovidbenog pothvata, s tim što se pretpostavlja, dok se ne dokaže protivno, da je brodar osoba koja je u upisnik brodova upisana kao vlasnik broda.

k) *Poslodavac* znači osobu koja je s pomorcem zaključila/sklopila ugovor o zaposlenju u svoje ime;

l) *Poslovođa broda* jest fizička ili pravna osoba koja upravlja poslovanjem i/ili tehničkim održavanjem broda i/ili popunjavanjem broda posadom;

m) *Kompanija* jest fizička ili pravna osoba, koja je preuzela odgovornost za upravljanje brodom od vlasnika broda i koja je preuzimanjem takve odgovornosti preuzela ovlasti i odgovornosti sukladno Međunarodnom pravilniku o upravljanju sigurnošću (ISM Pravilnik);

n) *Brod* znači brod pojedine članice i poslodavca naveden u u Posebnom dodatku (1) – Lista brodova;

o) *Minimalna ukupna plaća* znači ukupnost plaće s naslova redovitog radnog vremena, zajamčenog prekovremenog rada i dodatka za godišnji odmor.

2. Navedeni izrazi se upotrebljavaju u jednini i množini sukladno zahtjevima teksta.

3. Riječi u muškom rodu odnose se i na ženski rod i obrnuto, sukladno zahtjevima teksta.

Primjena

Članak 2.

1. Ovaj Kolektivni ugovor primjenjuje se na pomorce državljane Republike Hrvatske koji imaju boravište ili prebivalište u Republici Hrvatskoj, a koji plove na brodovima u međunarodnoj plovidbi upisanim u hrvatski ili neki drugi upisnik brodova.

2. Lista brodova je navedena u Posebnom dodatku (1) ovog Kolektivnog ugovora, a koji su izravno ili putem svojih ovisnih društava u vlasništvu hrvatskih brodara i u odnosu na koje je zaključen ITF Posebni ugovor.

3. Ovaj Kolektivni ugovor primjenjuje se i na pomorce državljane ostalih država članica Europske unije vodeći računa o primjeni odredaba Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

4. Ugovorne strane će najmanje jednom godišnje tijekom trajanja Kolektivnog ugovora razmatrati stanje na svjetskom pomorskom tržištu, potrebama hrvatskih brodara za zapošljavanjem pomoraca, raspoloživost i interes hrvatskih pomoraca za zapošljavanje na brodovima u međunarodnoj plovidbi u vlasništvu hrvatskih brodara.

5. Odredbe Kolektivnog ugovora kojima se uređuju prava pomoraca primjenjuju se kao opće odredbe i na pojedinačne ugovore o zaposlenju zaključene između poslodavca i pomorca. U slučaju proturječja između općih odredaba i pojedinačnog ugovora o zaposlenju primjenjuju se opće odredbe, ako su povoljnije za pomorca. Odredbe Kolektivnog ugovora primjenjuju se i u slučaju kad pojedinačni ugovor o zaposlenju nije zaključen u pisanom obliku.

6. Ovaj Kolektivni ugovor usuglašen je s odredbama MLC-a.

7. Prigodom produženja Kolektivnog ugovora ili prijedloga za uključenje pojedinog broda u Kolektivni ugovor, ugovorne stranke su dužne dogovoriti hoće li određeni brod u preostalom razdoblju trajanja Kolektivnog ugovora biti klasificiran za plovidbu u međunarodnoj plovidbi, u kojem slučaju će se takav brod uključiti u Kolektivni ugovor.

8. Kolektivnom ugovoru mogu pristupiti poslodavci koji nisu članovi Udruge, pod uvjetom da o tome izvijeste stranke ovog Kolektivnog ugovora.

Zaposlenje

Članak 3.

1. Pomorac se zapošljava zaključivanjem ugovora o zaposlenju koji mora biti u pisanom obliku i u kojem moraju biti utvrđeni zahtjevi i uvjeti zapošljavanja sukladno Pravilu 2.1 – Ugovori o zaposlenju pomoraca MLC-a. Svaki pomorac potpisuje ugovor o zaposlenju koji mora najmanje sadržavati elemente iz Općeg dodatka (5). Ako tijekom ukrcanja pomorac promijeni svojstvo u odnosu na svojstvo u kojem je bio ukrcan, poslodavac mora s pomorcem zaključiti novi ugovor o zaposlenju pri čemu se ne mijenja ugovoreno trajanje ukrcanja osim ako se poslodavac i pomorac ne dogovore drugačije.

2. Odredbe Kolektivnog ugovora koje uređuju prava i obveze pomorca i poslodavca predstavljaju sastavni dio ugovora o zaposlenju.

3. Ugovor o zaposlenju zaključuje se na:

a) Neodređeno vrijeme; ili

b) Određeno vremensko razdoblje koje se utvrđuje u Posebnom dodatku (3), a koje ne može biti duže od 6 mjeseci koje se po izboru poslodavca može skratiti na 5 mjeseci ili produžiti na 7 mjeseci, ovisno o zahtjevima plovidbe, ekonomičnosti zamjene posade ili drugim opravdanim okolnostima, ako u Posebnom dodatku (3) za pojedine slučajeve nije drukčije ugovoreno; ili

c) Jedno ili više putovanja koja ne mogu trajati duže od ukupno 7 mjeseci, osim za vježbenike kada se ugovor o zaposlenju može zaključiti i na rok do 12 mjeseci.

4. Ugovor o zaposlenju mora sadržavati sljedeće odredbe:

a) Ime i prezime pomorca, adresa stalnog prebivališta, mjesto i datum rođenja, broj putovnice, broj pomorske knjižice te mjesto i datum posljednjeg liječničkog pregleda;

b) Naziv brodovlasnika, adresa sjedišta i kontakt podaci;

c) Naziv poslodavca, adresa sjedišta i kontakt podaci;

d) Datum i mjesto zaključenja ugovora o zaposlenju;

e) Ime broda na kojem će pomorac ploviti, Međunarodna pomorska organizacija (IMO) broj broda, luka upisa i zastavu broda;

f) Svojstvo u kojem je pomorac zaposlen;

g) Iznos plaće pomorca ili kad je to primjenjivo pravilo koje se koristi za njezin obračun;

h) Duljina plaćenog godišnjeg odmora;

i) Trajanje ugovora o zaposlenju i njegovi uvjeti;

j) Pravo na prekid ugovora o zaposlenju;

k) Pogodnosti zaštite zdravstvene i socijalne sigurnosti koje brodovlasnik predviđa za pomorca;

l) Pravo pomorca na repatrijaciju;

m) Poziv na Kolektivni ugovor; i

n) Potpise pomorca i poslodavca.

5. Ugovor o zaposlenju pomorca mora biti dostupan radi provjere vlastima, predstavnicima Sindikata i ITF-a u lukama ticanja broda.

6. Ako pomorcu ističe valjanost liječničke svjedodžbe prije ukrcanja na brod ili bi očekivano mogao isteći za vrijeme trajanja ukrcanja, pomorac će obaviti liječnički pregled kod ovlaštenog liječnika po izboru poslodavca, pri čemu će se voditi računa o prebivalištu pomorca.

7. Poslodavac ima pravo zahtijevati da svaki pomorac mora obaviti dodatni liječnički pregled, na trošak poslodavaca, kod liječnika odabranog od poslodavca i da pomorac točno i potpuno odgovori na upitnik o svom zdravstvenom stanju. Odbijanje istog zahtjeva ili davanje netočnih i nepotpunih tvrdnji može utjecati na ostvarivanje prava pomorca na naknadu koja proizlazi iz članaka 22., 23., 24., 25. i 26. ovog Kolektivnog ugovora. pomorac ima pravo dobiti kopiju liječničke potvrde izdane nakon obavljenog pregleda.

8. Pomorac će prije započinjanja putovanja radi ukrcaja na brod obaviti dodatne zdravstvene preglede i provesti zdravstvene mjere sukladno posebnim propisima države gdje će se izvršiti ukrcanje. Ukoliko je u državi gdje će se izvršiti ukrcanje potrebno obaviti dodatne zdravstvene preglede i provesti zdravstvene mjere, pomorcu tada pripada proporcionalni dio njegove osnovne plaće uz zadovoljenje svih razumnih zahtijeva udobnosti tijekom obavljana pregleda i trajanja zdravstvenih mjera. Trošak obavljanja dodatnih zdravstvenih pregleda i provođenja zdravstvenih mjera snosi poslodavac.

9. Brodar koji je izravni poslodavac ili koji koristi usluge posrednika u zapošljavanju pomoraca će osigurati ispunjavanje pravila iz MLC-a. To uključuje zahtjeve da pomorci ne plaćaju izravno ili neizravno naknade ili troškove za dobivanje viza u cijelosti ili djelomično, naknade prilikom pronalaska zaposlenja, da pomorac ima pravo uvida u svoje ugovore o zaposlenju i traženje savjeta prije zaposlenja i upućivanja na ukrcanje.

10. Ako zbog promjene zastave broda, pomorac ima dodatne troškove za izdavanje svjedodžbi o priznavanju svjedodžbi o osposobljenosti, te troškove će snositi brodar.

11. Odredbe ovog članka će se jednako primjenjivati i na pomorce koji su prethodno bili zaposleni kod brodara i iskrcani zbog zdravstvenih razloga sukladno članku 19., stavku 1., točka b) ako pomorac nakon oporavka iskaže želju za ponovnim ukrcanjem. Svaki tako oporavljeni pomorac bit će jednako tretiran kao ostali kandidati koji udovoljavaju uvjetima zdravstvene sposobnosti.

12. Pomorac koji ima zaključen ugovor o zaposlenju na neodređeno vrijeme dužan je održavati valjanost svjedodžbi o osposobljenosti, svjedodžbi o dopunskoj osposobljenosti i svih drugih dokumenata sukladno važećem Pravilniku o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca, a pomorac s kojim se zaključuje ugovor o zaposlenju na određeno vrijeme dužan je osigurati valjanost svih svjedodžbi i drugih dokumenata najkasnije u roku od 30 dana od dana posljednjeg iskrcanja osim u slučaju objektivne nemogućnosti ili dogovora s poslodavcem.

13. Ukoliko pomorac ne ispuni obvezu iz stavka 12. ovog članka, a zbog toga nastane trošak za brodara, dužan ga je nadoknaditi.

Poslovi koje ne obavljaju članovi posade broda

Članak 4.

1. Od brodske posade se ne očekuje niti od nje poslodavac može zahtijevati da rukuje teretom niti da obavlja ostale poslove koje tradicionalno i povijesno obavljaju lučki radnici, bez prethodnog dogovora s ITF sindikatom lučkih radnika, i to pod uvjetom da pomorci pojedinačno pristanu obavljati te poslove za koje će tada primiti naknadu iz stavka 3. ovoga članka.

2. Kada se brod nalazi u luci gdje je na snazi legalni spor koji uključuje ITF sindikat lučkih radnika, nitko od pomoraca članova posade broda niti bilo tko drugi na brodu u stalnom ili privremenom zaposlenju kod poslodavca, neće biti upućen preuzeti posao rukovanja s teretom i drugim poslovima, koji tradicionalno i povijesno obavljaju pripadnici tog sindikata, a koji može utjecati na rješenje takvog spora. Poslodavac neće poduzimati nikakve kaznene mjere protiv bilo kojeg pomorca koji poštuje takav spor sindikata lučkih radnika i svaku takvu zakonitu radnju od strane pomorca, i ne smije se tretirati kao kršenje njegovog ugovora o zaposlenju, pod uvjetom da je takvo djelovanje u okvirima zakona u državi gdje se isto događa.

3. Ako se poslovi iz stavka 1. obavljaju:

a) Za vrijeme redovitog radnog vremena, uz osnovnu plaću, poslodavac je dužan pomorcu platiti naknadu za svaki odrađeni ili započeti sat prema stavku ugovorenom u Posebnom dodatku (2) za prekovremeni rad; ili

b) Izvan redovitog radnog vremena, uz osnovnu plaću, poslodavac je dužan pomorcu platiti dvostruku naknadu za svaki odrađeni ili započeti sat prema stavku ugovorenom u Posebnom dodatku (2) za prekovremeni rad.

Naknada za posebno mjerljive radove

Članak 5.

1. Posada broda može obavljati radove koji se ne ubrajaju u njihove redovne poslove i redovito ih obavlja neovisni ugovaratelj kao što je brodogradilište, serviseri i sl.

2. Neposredni izvršitelji gore navedenih radova dogovorit će se s poslodavcem o naknadi i vremenu izvršenja tih radova.

Ukrcanje i trajanje ukrcanja

Članak 6.

1. Od dana započinjanja putovanja radi ukrcanja na brod do trenutka ukrcanja, pomorcu pripada proporcionalni dio osnovne plaće određene u ugovoru o zaposlenju i dnevnica određena u Općem dodatku (3), uz zadovoljenje svih razumnih zahtjeva udobnosti tijekom putovanja.

2. Ukoliko ukrcanje na brod slijedi nakon dugog putovanja, bez obzira na sredstvo putovanja, uračunavajući čekanja u zračnim lukama i transfere, poslodavac će, koliko god to prilike dopuštaju, voditi računa da pomorac odmoran preuzme dužnost na brodu.

3. Pomorac se ukrcava na vremensko razdoblje od najviše 9 mjeseci tijekom bilo kojih 12 mjeseci, ovisno o zahtjevima plovidbe, području plovidbe i tipu broda, sukladno Posebnom dodatku (3).

4. Odredba stavka 3. ne primjenjuje se na ukrcanje vježbenika koji mogu biti ukrcani do najdulje 12 mjeseci.

5. U slučaju više sile i/ili okolnostima koje su izvan kontrole države zastave broda ili poslodavca (primjerice epidemije, pandemije, prirodnih katastrofa, rata ili ratu sličnih događaja koji nemaju obilježje međunarodnih sukoba i sl.), a koja onemogućava iskrcaj pomorca po isteku najdužeg vremenskog razdoblja na koje je zaključen ugovor o zaposlenju, produžuje se razdoblje ukrcanja pomorca do trenutka kada je moguće sigurno izvršiti iskrcaj, a najduže za vremensko razdoblje sukladno Posebnom dodatku (3) i uz suglasnost pomorca.

6. U slučaju da poslodavac propusti poštovati odredbe stavaka 3., 4. i 5., osim ako je do propusta došlo bez krivnje poslodavca ili iz razloga na koje ne utječe poslodavac, pomorac ima pravo, uz redovnu plaću, i na mjesečni dodatak u iznosu njegove osnovne plaće za cijelo razdoblje produljenog ukrcanja na brodu u odnosu na ugovoreno razdoblje.

7. Iznimno, pomorac može na svoj izričit zahtjev, ako to prihvati poslodavac, biti ukrcan i na razdoblje dulje od onog definiranog stavkom 3. ovog članka u kojem slučaju mu ne pripada naknada iz stavka 6. ovog članka.

Radno vrijeme

Članak 7.

Redovito radno vrijeme za sve pomorce iznosi 8 sati dnevno od ponedjeljka do petka, uključujući oba navedena dana, što ukupno iznosi 40 sati tjedno ili 173 sata prosječno mjesečno.

Prekovremeni rad

Članak 8.

1. Svaki sat rada na dužnosti preko 8 sati plaća se kao prekovremeni rad čija satnica iznosi 1,25 od satnice osnovne plaće za svako određeno zvanje na brodu i tjedne sate rada.

2. Svakom pomorcu se mjesečno plaća najmanje 103 zajamčenih sati prekovremenoga rada prema Posebnom dodatku (2).

3. Podatke o pojedinačnom prekovremenom radu ovjerava zapovjednik ili od njega ovlaštena osoba i pomorac. Pomorac mora svaki mjesec dobiti presliku svoje evidencije o prekovremenom radu. Nakon što je evidencija potvrđena ista postaje konačna. pomorac može tražiti ispis njegove evidencije o prekovremenom radu u bilo koje vrijeme trajanja njegova ugovora o zaposlenju.

4. Kao prekovremeni rad ne plaćaju se sati rada za vrijeme opasnosti koja izravno utječe na neposrednu sigurnost broda, njegovih putnika i posade, o čemu isključivo prosuđuje zapovjednik, ili pak prigodom vježbe spuštanja čamaca za spašavanje, te rad potreban radi pružanja pomoći drugim brodovima ili osobama kojima neposredno prijeti pogibelj, vježbe gašenja požara te vježbe propisane IMO Međunarodnim standardom upravljanja za siguran rad brodova i zaštitu od zagađivanja iz 1998. godine kako je izmjenjen i dopunjen (ISM Pravilnik) i Sistemom upravljanja i sigurnosti (SMS Pravilima), Međunarodnim pravilnikom o sigurnosnoj zaštiti brodova i lučkih prostora iz 2002. godine kako je izmjenjen i dopunjen (ISPS Pravilnik) i ostale vježbe predviđene Međunarodnom konvencijom o zaštiti ljudskih života na moru iz 1974. godine kako je izmjenjena i dopunjena (SOLAS Konvencija).

Blagdani

Članak 9.

1. Za potrebe ovog Kolektivnog ugovora dani navedeni u Općem dodatku (2) smatrat će se blagdanima za vrijeme plovidbe broda i u luci.

2. Za vrijeme provedeno na radu na dane blagdana priznaje se pravo naknade plaće u iznosu određenom Posebnim dodatkom (2), ali ne manje od satnice koja se plaća za prekovremeni rad.

3. Za dane blagdana i za dan sv. Nikole priznaje se brodskoj posadi pravo na povećanu hranarinu.

Razdoblje odmaranja

Članak 10.

1. Svakom pomorcu mora se osigurati najmanje 10 sati odmora u svakom razdoblju od 24 sata i 77 sati u bilo kojem razdoblju od 7 dana.

2. Razdoblje od 24 sata će započeti kad pomorac otpočne s radom neposredno nakon što je imao najmanje 6 neprekidnih sati odmora.

3. Razdoblje odmaranja može biti podijeljeno na najviše 2 dijela, od kojih jedan mora trajati najmanje 6 neprekidnih sati odmora i razmak između uzastopnih razdoblja odmora ne može prelaziti 14 sati.

4. Poslodavac je dužan na vidljivom mjestu istaknuti ploču s rasporedom službe u plovidbi i u luci i najmanji broj sati odmora za svako svojstvo na brodu, na hrvatskom i engleskom jeziku.

5. Odredbe ovog članka ničim ne ograničavaju pravo zapovjednika broda da zahtijeva od pomorca, da bez obzira na razdoblje njegova odmaranja, obavlja radnje potrebne u slučaju opasnosti koje utječu na neposrednu sigurnost broda, osoba na brodu ili tereta, ili u svrhu pružanja pomoći drugim brodovima ili osobama u pogibelji na moru. U takvoj situaciji, zapovjednik može staviti izvan snage raspored sati rada ili sati odmora i zahtijevati od pomorca da obavi onoliko sati rada potrebih dok se ne uspostavi sigurnost ili otkloni pogibelj. Čim to bude moguće, zapovjednik mora osigurati da se svim pomorcima koji su obavljali rad u planiranom razdoblju njihova odmora omogući odgovarajuće razdoblje odmaranja.

6. Kratki prekid manji od 30 minuta neće se smatrati kao razdoblje odmaranja.

7. Smotre, vježbe gašenja požara, vježbe s čamcima za spašavanje ili vježbe predviđene hrvatskim zakonodavstvom, kao i one koje propisuju međunarodni propisi trebaju se provoditi prema naređenju zapovjednika i na način da čim manje utječu na vrijeme odmora i da ne uzrokuju zamor.

8. Na brodovima s automatskom strojarnicom na kojima se ne obavlja stalna straža u strojarnici, vježbe se također trebaju provoditi na način da se čim manje prekida vrijeme odmora i da ne uzrokuju zamor posade. Kada se prekida vrijeme redovitog odmora, treba osigurati zamjensko vrijeme odmora.

9. Evidencija dnevnih sati odmora pomorca vodit će se na način da omogući praćenje poštivanja primjene ovog članka.

Plaća

Članak 11.